

CUPRINS

Capitolul I. Urmărirea penală	1
§1. Noțiuni introductive	1
1.1. Obiectul urmăririi penale	1
1.2. Principiile specifice fazei de urmărire penală	1
1.2.1. Caracterul nepublic	1
1.2.2. Lipsa contradictorialității	2
1.2.3. Forma preponderent scrisă	3
1.2.4. Subordonarea ierarhică	4
1.3. Limitele urmăririi penale	5
1.4. Actele organelor de urmărire penală	6
§2. Sesizarea organelor de urmărire penală	6
2.1. Noțiuni introductive	6
2.2. Modurile generale de sesizare	8
2.2.1. Plângerea	8
2.2.2. Denunțul	10
2.2.3. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și alte persoane	11
2.2.4. Sesizarea din oficiu (autosesizarea)	13
2.3. Modurile speciale de sesizare	15
2.3.1. Plângerea prealabilă	15
2.3.2. Alte moduri speciale de sesizare	19
§3. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	20
3.1. Considerații preliminare	20
3.2. Obiectul supravegherii urmăririi penale	22
3.3. Modalitățile de exercitare a supravegherii	22
§4. Efectuarea urmăririi penale	25
4.1. Începerea urmăririi penale (<i>in rem</i>)	25
4.2. Continuarea urmăririi penale (<i>in personam</i>)	26
4.3. Obligațiile organelor de urmărire penală	27
4.4. Aducerea la cunoștință a calității de suspect	28
4.5. Procedura audierii anticipate	29
4.6. Punerea în mișcare a acțiunii penale	30

4.7. Extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice _____	31
4.8. Suspendarea urmăririi penale _____	34
4.9. Soluțiile de neurmărire și netrimiteră în judecată _____	36
4.9.1 Clasarea _____	36
4.9.2. Renunțarea la urmărirea penală _____	40
4.10. Continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau a inculpatului _____	45
4.11. Terminarea urmăririi penale _____	46
4.11.1. Verificarea lucrărilor urmăririi penale _____	47
4.11.2. Restituirea cauzei sau trimiterea la alt organ de urmărire penală _____	48
4.12. Efectuarea urmăririi penale de către procuror _____	50
4.13. Preluarea cauzelor de la alte parchete _____	50
4.14. Trimiterea cauzei la un alt parchet _____	51
4.15. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței _____	52
4.15.1. Trimiterea în judecată _____	53
4.15.2. Clasarea sau renunțarea la urmărire penală _____	56
4.16. Reluarea urmăririi penale _____	56
4.16.1. Reluarea urmăririi penale după suspendare _____	57
4.16.2. Reluarea urmăririi penale în caz de restituire _____	58
4.16.3. Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale _____	59
4.17. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală _____	61
4.17.1. Dreptul de a face plângere _____	61
4.17.1.1. <i>Plângerea împotriva actelor și măsurilor organelor de cercetare penală</i> _____	62
4.17.1.2. <i>Plângerea împotriva actelor sau măsurilor procurorului</i> _____	63
4.17.1.3. <i>Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimiteră în judecată</i> _____	65
Capitolul al II-lea. Camera preliminară _____	72
§1. Noțiuni introductive _____	72
§2. Măsurile premergătoare _____	73

§3. Procedura în camera preliminară _____	75
3.1. Soluțiile judecătorului de cameră preliminară _____	76
3.2. Restituirea cauzei la parchet _____	78
3.3. Contestația _____	79
3.4. Măsurile preventive în procedura de cameră preliminară _____	79
Capitolul al III-lea. Judecata _____	81
§1. Noțiuni introductive _____	81
§2. Principiile specifice fazei de judecată _____	81
2.1. Publicitatea ședinței de judecată _____	81
2.2. Oralitatea _____	85
2.3. Nemijlocirea _____	85
2.4. Contradictorialitatea _____	87
§3. Reglementări generale privind faza de judecată _____	88
3.1. Rolul instanței de judecată _____	88
3.2. Locul unde se desfășoară judecata _____	88
3.3. Citarea la judecată _____	89
3.4. Compunerea instanței _____	91
3.5. Judecata de urgență în cauzele cu arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu _____	92
3.6. Asigurarea apărării _____	92
3.7. Atribuțiile președintelui completului _____	94
3.7.1. Atribuțiile președintelui completului în ședința de judecată _____	94
3.7.2. Atribuțiile președintelui completului în afara ședinței de judecată _____	95
3.8. Constatarea infracțiunilor de audiență _____	96
3.9. Măsurile preventive în cursul judecății _____	98
3.10. Participarea procurorului la judecată _____	100
3.11. Participarea inculpatului la judecată și drepturile acestuia _____	102
3.12. Participarea persoanei vătămate, părții civile, a persoanei responsabile civilmente și a altor subiecți procesuali la judecată și drepturile acestora _____	104

3.13. Suspendarea judecării _____	106
3.13.1. Noțiuni introductive _____	106
3.13.2. Suspendarea judecării în caz de boală gravă a inculpatului _____	106
3.13.3. Suspendarea judecării pe perioada desfășurării procedurii de mediere _____	108
3.13.4. Suspendarea judecării în caz de extrădare activă _____	108
3.14. Notele privind desfășurarea ședinței de judecată _____	109
3.15. Felul hotărârilor _____	110
§4. Judecata în primă instanță _____	112
4.1. Noțiuni introductive _____	112
4.2. Obiectul judecării _____	112
4.3. Începutul ședinței de judecată _____	114
4.3.1. Verificări privitoare la inculpat _____	114
4.3.2. Verificări privind martorii, experții și interpreții _____	114
4.3.3. Aducerea la cunoștință a învinuirii, lămuriri și cereri _____	115
4.4. Etapa cercetării judecătorești _____	118
4.4.1. Procedura obișnuită _____	119
4.4.1.1. <i>Audierea inculpatului</i> _____	119
4.4.1.2. <i>Audierea coinculpaților</i> _____	121
4.4.1.3. <i>Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente</i> _____	121
4.4.1.4. <i>Audierea martorului și a expertului</i> _____	122
4.4.1.5. <i>Consemnarea declarațiilor</i> _____	125
4.4.1.6. <i>Renunțarea la probe, imposibilitatea administrării probelor și amânarea pentru probe noi</i> _____	126
4.4.1.7. <i>Schimbarea încadrării juridice</i> _____	127
4.4.1.8. <i>Terminarea cercetării judecătorești</i> _____	128
4.4.2. Procedura simplificată _____	128
4.4.2.1. <i>Condiții</i> _____	128
4.4.2.2. <i>Cercetarea judecătorească în cazul recunoașterii învinuirii</i> _____	130
4.5. Etapa dezbaterilor și ordinea în care se dă cuvântul _____	131
4.5.1. Ultimul cuvânt al inculpatului _____	132

4.6. Deliberarea	133
4.6.1. Soluționarea cauzei	133
4.6.2. Deliberarea	133
4.6.3. Luarea hotărârii	135
4.6.4. Reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor	135
4.6.5. Rezolvarea cauzei	136
4.6.5.1. Rezolvarea acțiunii penale	136
4.6.5.2. Rezolvarea acțiunii civile	142
4.6.5.3. Pronunțarea asupra cheltuielilor judiciare	143
4.6.5.4. Pronunțarea asupra măsurilor preventive	144
4.6.5.5. Minuta	146
4.7. Pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârii	146
4.7.1. Cuprinsul hotărârii	146
4.7.1.1. Conținutul părții introductive	146
4.7.1.2. Conținutul expunerii	148
4.7.1.3. Conținutul dispozitivului	149
4.7.2. Pronunțarea hotărârii	152
4.7.3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii	152
4.7.3.1. Redactarea și semnarea hotărârii	152
4.7.3.2. Comunicarea hotărârii	153
Capitolul al IV-lea. Judecata în căile de atac	155
§1. Considerații preliminare	155
§2. Apelul	157
2.1. Hotărârile supuse apelului	157
2.2. Titularii apelului	159
2.2.1. Procurorul ca titular al apelului	160
2.2.2. Inculpatul ca titular al apelului	160
2.2.3. Partea civilă ca titulară a apelului	161
2.2.4. Partea responsabilă civilmente ca titulară a apelului	162
2.2.5. Persoana vătămată ca titulară a apelului	162
2.2.6. Martorul, expertul, interpretul și avocatul ca titulari ai apelului	163

2.2.7. Dreptul oricărei persoane fizice ori juridice ale cărei drepturi legitime au fost vătămăte ca titulară a apelului _____	163
2.3. Termenul de declarare a apelului _____	164
2.4. Repunerea în termen _____	165
2.5. Declararea, renunțarea și retragerea apelului _____	165
2.5.1. Declararea și motivarea apelului _____	165
2.5.2. Renunțarea la apel _____	167
2.5.3. Retragerea apelului _____	167
2.6. Efectele apelului _____	169
2.6.1. Efectul suspensiv al apelului _____	169
2.6.2. Efectul devolutiv al apelului și limitele sale _____	169
2.6.2.1. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu persoana care a declarat apelul</i> _____	170
2.6.2.2. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu persoana la care se referă apelul</i> _____	170
2.6.2.3. <i>Limitele efectului devolutiv în raport cu calitatea pe care o are apelantul</i> _____	171
2.6.3. Efectul neagravării situației în propriul apel _____	171
2.6.4. Efectul extensiv al apelului _____	173
2.7. Judecarea apelului _____	173
2.7.1. Obiectul apelului _____	174
2.7.2. Etapa măsurilor premergătoare _____	175
2.7.3. Desfășurarea judecării _____	176
2.7.4. Soluționarea apelului _____	178
2.7.4.1. <i>Respingerea apelului</i> _____	178
2.7.4.2. <i>Admiterea apelului</i> _____	179
2.7.4.3. <i>Desființarea hotărârii</i> _____	180
2.7.4.4. <i>Conținutul deciziei instanței de apel</i> _____	180
2.7.4.5. <i>Limitele rejudecării</i> _____	182
§3. Contestația _____	183
3.1. Noțiuni introductive _____	183
3.2. Titularii și termenul în care poate fi exercitată contestația _____	183
3.3. Soluționarea contestației _____	185

3.4. Hotărârile care pot face obiectul contestației _____	187
§4. Contestația în anulare _____	190
4.1. Considerații preliminare _____	190
4.2. Cazurile de contestație în anulare _____	191
4.2.1. Judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate _____	191
4.2.2. Când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal ____	193
4.2.3. Când hotărârea din apel a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbateră pe fond a procesului _____	194
4.2.4. Când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate _____	194
4.2.5. Judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii _____	195
4.2.6. Judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii _____	196
4.2.7. Ședința de judecată în apel nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel _____	197
4.2.8. Instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă _____	198
4.2.9. Împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă _____	199
4.3. Cererea de contestație în anulare _____	200
4.4. Procedura contestației în anulare _____	201
4.4.1. Admiterea în principiu _____	201
4.4.2. Procedura de rejudecare _____	202
§5. Recursul în casație _____	203
5.1. Hotărârile supuse recursului în casație _____	204
5.2. Declarația recursului în casație _____	205

5.3. Retragerea recursului în casație _____	206
5.4. Cazurile în care se poate face recurs în casație _____	207
5.5. Procedura de comunicare _____	207
5.6. Admiterea în principiu _____	209
5.7. Efectele recursului în casație _____	210
5.7.1. Efectul devolutiv și limitele sale _____	210
5.7.2. Efectul extensiv _____	210
5.7.3. Neagravarea situației în propriul recurs în casație _____	211
5.8. Suspendarea executării _____	211
5.9. Judecarea recursului în casație _____	212
5.9.1. Soluționarea recursului în casație _____	213
5.9.2. Desființarea hotărârii și conținutul deciziei _____	214
5.10. Procedura de rejudecare _____	215
§6. Revizuirea _____	216
6.1. Hotărârile supuse revizuirii _____	216
6.2. Cazurile de revizuire _____	217
6.2.1. S-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză _____	218
6.2.2. Hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată _____	219
6.2.3. Un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză _____	220
6.2.4. Un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză _____	220

6.2.5. Când două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia _____	221
6.2.6. Hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională ca urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate ridicate în acea cauză, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate _____	222
6.3. Titularii revizuirii _____	222
6.4. Cererea de revizuire _____	223
6.5. Termenul de introducere a cererii _____	224
6.6. Procedura de judecare a revizuirii _____	225
6.6.1. Admiterea în principiu _____	225
6.6.2. Măsurile care pot fi luate odată cu sau ulterior admiterii în principiu _____	227
6.6.3. Rejudecarea în urma admiterii în principiu a cererii de revizuire _____	229
6.6.4. Soluțiile după rejudecare _____	230
6.7. Revizuirea în cazul hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului _____	231
§7. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate _____	233
7.1. Dispoziții generale _____	233
7.2. Declararea căii extraordinare de atac _____	235
7.2.1. Titularii _____	235
7.2.2. Termenul _____	235
7.2.3. Cererea de redeschidere a procesului penal _____	236
7.3. Judecarea cererii de redeschidere a procesului penal _____	236
7.3.1. Măsurile premergătoare _____	236
7.3.2. Judecarea cererii de redeschidere a procesului penal _____	237

Capitolul al V-lea. Proceduri privind asigurarea unei practici

unitare	240
§1. Recursul în interesul legii	240
1.1. Considerații preliminare	240
1.2. Cererea de recurs în interesul legii	241
1.3. Procedura de judecare a recursului în interesul legii	242
1.3.1. Măsurile premergătoare	242
1.3.2. Procedura de judecare	243
1.3.3. Conținutul hotărârii și deciziei	244
§2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	245
2.1. Considerații preliminare	245
2.2. Obiectul sesizării	246
2.3. Procedura de judecată	246
2.4. Conținutul și efectele deciziei	249
Capitolul al VI-lea. Proceduri speciale	251
§1. Acordul de recunoaștere a vinovăției	251
1.1. Obiectul recunoașterii vinovăției	251
1.2. Titularii acordului de recunoaștere a vinovăției	251
1.3. Condițiile, forma și conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției	252
1.4. Sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției	254
1.5. Procedura în fața instanței	255
1.6. Soluțiile instanței	256
1.7. Soluționarea acțiunii civile	258
1.8. Calea de atac	258
§2. Contestația privind durata procesului penal	260
2.1. Titularii și termenul contestației	260
2.2. Conținutul contestației	261
2.3. Procedura de soluționare a contestației	262
2.3.1. Competența de soluționare a contestației	262
2.3.2. Procedura de judecată	262

2.3.3. Soluțiile contestației _____	263
§3. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice _____	265
3.1. Dispoziții introductive _____	265
3.2. Reprezentarea, locul de citare a persoanei juridice și măsurile preventive _____	266
3.2.1. Reprezentarea persoanei juridice _____	266
3.2.2. Locul de citare a persoanei juridice _____	267
3.2.3. Măsurile preventive _____	267
3.3. Procedura de informare _____	270
3.4. Efectele fuziunii, absorbției, divizării, reducerii capitalului social, ale dizolvării sau lichidării persoanei juridice condamnate _____	271
3.5. Punerea în executare a pedepsei amenzii _____	272
3.6. Punerea în executare a pedepselor complementare _____	273
3.6.1. Punerea în executare a pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice _____	273
3.6.2. Punerea în executare a pedepsei complementare a suspendării activității persoanei juridice _____	273
3.6.3. Punerea în executare a pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice _____	274
3.6.4. Punerea în executare a pedepsei complementare a interzicerii persoanei juridice de a participa la procedurile de achiziții publice _____	274
3.6.5. Punerea în executare a pedepsei complementare a plasării sub supraveghere judiciară _____	275
3.6.6. Punerea în executare a pedepsei complementare a afișării sau publicării hotărârii de condamnare _____	275
3.6.7. Supravegherea executării pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice _____	276
§4. Procedura în cauzele cu infractori minori _____	277
4.1. Dispoziții introductive _____	277

4.2. Urmărirea penală în cazul infractorilor minori _____	278
4.2.1. Condiții speciale de aplicare față de minori a măsurilor preventive _____	279
4.3. Faza de judecată în cazul infractorilor minori _____	280
4.3.1. Desfășurarea judecății _____	281
4.4. Punerea în executare a măsurilor educative _____	283
4.4.1. Punerea în executare a măsurilor educative neprivative de libertate _____	283
4.4.2. Prolungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate _____	284
4.4.3. Punerea în executare a măsurilor educative privative de libertate _____	285
4.4.3.1. <i>Punerea în executare a internării într-un centru educativ</i> _____	285
4.4.3.2. <i>Schimbările privind măsura educativă a internării într-un centru educativ</i> _____	287
4.4.3.3. <i>Punerea în executare a internării într-un centru de detenție</i> _____	287
4.4.3.4. <i>Schimbările privind măsura educativă a internării într-un centru de detenție</i> _____	288
4.4.3.5. <i>Schimbarea regimului de executare</i> _____	289
§5. Procedura dării în urmărire _____	291
5.1. Considerații preliminare _____	291
5.2. Cazuri și titulari _____	291
5.3. Punerea în executare a ordinului de urmărire _____	292
5.3.1. Supravegherea tehnică, reținerea, predarea și percheziționarea corespondenței și a obiectelor, percheziția și obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în procedura dării în urmărire _____	294
5.3.2. Ridicarea de obiecte sau înscrisuri în procedura dării în urmărire _____	295
5.4. Revocarea urmăririi _____	295

§6. Procedura reabilitării _____	296
6.1. Dispoziții introductive _____	296
6.2. Reabilitarea de drept _____	296
6.3. Reabilitarea judecătorească _____	297
6.3.1. Cererea de reabilitare judecătorească _____	298
6.3.2. Judecarea cererii de reabilitare _____	298
6.3.2.1. Măsurile premergătoare _____	298
6.3.2.2. Respingerea cererii de reabilitare pentru neîndeplinirea condițiilor de formă și fond _____	299
6.3.2.3. Soluționarea cererii _____	300
§7. Procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri _____	301
7.1. Dispoziții introductive _____	301
7.2. Dreptul la repararea pagubei în caz de eroare judiciară _____	302
7.3. Dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate _____	303
7.4. Felul și întinderea reparației _____	304
7.5. Acțiunea pentru repararea pagubei _____	305
7.6. Acțiunea în regres _____	305
§8. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare _____	306
8.1. Dispoziții introductive _____	306
8.2. Obiectul procedurii speciale _____	307
8.3. Competența în cazul înlocuirii sau reconstituirii _____	307
8.3.1. Înlocuirea înscrisului _____	308
8.3.2. Reconstituirea înscrisului sau dosarului _____	308
§9. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală _____	309
§10. Procedura de confiscare sau de desființare a unui înscris în cazul clasării _____	310
10.1. Dispoziții introductive _____	310

Capitolul al VII-lea. Executarea hotărârilor penale	314
§1. Considerații preliminare	314
1.1. Rămânerea definitivă a hotărârii primei instanțe	315
1.2. Instanța de executare	316
1.3. Judecătorul delegat cu executarea	317
1.3.1. Contestația la executare	319
1.3.2. Contestația cu privire la dispozițiile civile și amenzile judiciare	320
1.3.3. Rezolvarea contestației la executare	321
BIBLIOGRAFIE	325